

Bureau Endemica

ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE

Quickscan Flora en Fauna: Nauwertogt Alkmaar t.b.v. Natuurpark en natuurbegraafplaats Geestmerloo

Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het
kader van de Wet natuurbescherming

Auteur: Ir. R.H. Witte

Opdrachtgever: Recreatieschap
Geestmerambacht

Endemica-rapport ER-19.08

Quickscan Flora en Fauna: Nauwertogt Alkmaar t.b.v. Natuurpark en natuurbegraafplaats Geestmerloo.

Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Wet natuurbescherming.

Rapport nr.: ER-19.08
Datum uitgave: 8 april 2019
Auteur: Ir. Richard Witte
Illustraties: Bureau Endemica
Productie

Bureau Endemica

Bezoekadres: Frans Halsstraat 9
1816 CM Alkmaar

Tel.: 0645554586
e-mail: bureau@endemica.nl
internet: www.endemica.nl
twitter: @BureauEndemica

Gegevens opdrachtgever: Recreatieschap Geestmerambacht
Postbus 2571, 2002 RB Haarlem

Contactpersoon opdrachtgever: Dhr. Wil Dudink en dhr. Floris van der Valk

Oplage: digitaal

Dit rapport kan geciteerd worden als:

Witte, R.H., 2019. *Quickscan Flora en Fauna: Nauwertogt Alkmaar t.b.v. Natuurpark en natuurbegraafplaats Geestmerloo. Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Wet natuurbescherming.* Rapport ER-19.08, Bureau Endemica, Alkmaar.

Bureau Endemica, is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Endemica; opdrachtgever vrijwaart Bureau Endemica voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© 2019 Bureau Endemica / opdrachtgever

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Endemica, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	3
1.1	De aanleiding	3
1.2	Onderzoeksopgave.....	3
1.3	Doelstelling	4
1.4	Beoordelingskader	4
2	METHODE.....	7
2.1	Literatuur/bronnenonderzoek	7
2.2	Veldbezoek	7
3	LOCATIEBESCHRIJVING EN GEPLANDE WERKZAAMHEDEN	8
3.1	Ligging	8
3.2	Geplande werkzaamheden	9
4	AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN EN FUNCTIES.....	11
4.1	Vaatplanten.....	11
4.2	Vogels	11
4.3	Grondgebonden zoogdieren	12
4.4	Vleermuizen	14
4.5	Reptielen	15
4.6	Amfibieën	15
4.7	Vissen	15
4.8	Overige soorten	15
4.9	Overzicht te verwachten soorten.....	16
5	CONCLUSIES, DISCUSSIE EN AANBEVELINGEN.....	17
5.1	Conclusie	17
5.1.1	Conclusies ten aanzien van geplande herinrichting van het bouwblok	17
5.1.2	Conclusies ten aanzien van geplande natuurinrichting Geestmerloo.....	18
5.2	Discussie	20
5.3	Randvoorwaarden en aanbevelingen.....	21
5.3.1	Ten aanzien van geplande herinrichting van het bouwblok.....	21
5.3.2	Ten aanzien van geplande natuurinrichting Geestmerloo	21
6	GERAADPLEEGDE LITERATUUR EN WEBSITES	23
	Bijlage 1: Juridisch kader	24
	Bijlage 2: Soorten als bedoeld in artikel 4 van de Verordening vrijstelling soorten Noord-Holland (ruimtelijke ingrepen)	27
	Bijlage 3: Overzicht vleermuissoorten Noord-Holland	28

1 INLEIDING

1.1 De aanleiding

Recreatieschap Geestmerambacht is voornemens om opstallen aan de Nauertogt 21 (bouwblok) te (laten) slopen dan wel ingrijpende te renoveren. Ook het groen op het erf wordt mogelijk verwijderd. Oost van het 'bouwblok' komt een parkeerplaats en tijdelijke bebouwing. De aangrenzende percelen worden omgevormd tot een Natuurpark met natuurbegraafplaats. Hier liggen enkele bosschages die waarschijnlijk sterk gedund zullen worden. Dit geldt ook voor het groen rondom het Dijk- en Waardpad aan de westzijde van de percelen. De uitvoering voor de werkzaamheden is gepland in de zomer van 2020.

Afbeelding 1. Ligging Boerderij Nauertogt 21 en bijbehorende percelen te Alkmaar binnen geel kader. Het bouwblok (oranje).

In verband met deze herontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de Wet natuurbescherming. Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek, een zogenaamde Quicksan Flora en Fauna. Aan de hand van bureauonderzoek en een veldbezoek wordt op basis van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde planten-en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen plannen en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

1.2 Onderzoekopgave

In verband met de geplande ontwikkeling heeft Recreatieschap Geestmerambacht gevraagd om een ecologisch vooronderzoek naar de aanwezige beschermende natuurwaarden. Dit onderzoek dient in het licht van de Wet natuurbescherming (Wnb) en valt binnen het kader van de Omgevingsvergunning, alsmede toetsing aan het Noord-

Hollandse natuurbeleid ten aanzien van het Nationaal Natuurnetwerk (NNN). Het onderzoek richt zich specifiek op het aantonen of gemotiveerd uitsluiten van beschermde natuurwaarden binnen het aangegeven plangebied en de invloedssfeer daarvan. Het onderzoek geeft tevens aan of er ecologische gevoeligheden zijn in relatie tot borging van de ecologische functionaliteit van het Noord-Hollandse natuurnetwerk (NNN). Tevens wordt, in verband met de duurzame inpassing en verlies van bepaalde ecologische waarden, onderzocht of versterking of compensatie van habitatkwaliteiten bewerkstelligt kan worden.

1.3 Doelstelling

Deze Quicksan Flora en Fauna heeft als doel om te beoordelen of er sprake kan zijn van overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten. Bij mogelijke overtreding wordt beoordeeld of en hoe dit voorkomen kan worden, bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende maatregelen of het werken volgens een gedragscode.

1.4 Beoordelingskader

In Nederland is de bescherming van belangrijke natuurwaarden vanaf 2017 wettelijk vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Het gaat hierbij zowel om bescherming van soorten als bescherming van gebieden. Een aantal soorten zijn beschermd via de Wet natuurbescherming, ongeacht of de soorten binnen of buiten beschermde natuurgebieden aanwezig zijn. Voor overtreding van verbodsbepalingen (Tabel 1) is een ontheffing noodzakelijk.

Tabel 1. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.

Verbodsbepaling	Van toepassing op^		
	VR ¹	HR ²	NL
Verbod op opzettelijk verstoren van individuen	X ⁴	X	
Verbod op opzettelijk eieren te rapen/onder zich te hebben	X	X	
Verbod op opzettelijk verwonden/doden van individuen	X	X	X
Verbod op opzettelijk beschadigen/verwijderen van verblijven/nesten	X	X	X
Verbod op verwijderen van planten		X	X

Ad 1. Vogelrichtlijnsoorten van artikel 3.1 lid 1

Ad 2. Habitatrichtlijnsoorten van artikel 3.5 lid 1

Ad 3. 'Nationale' Andere soorten van artikel 3.10 lid 1

Ad 4. Tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

Voor een aantal 'andere soorten' geldt een provinciale vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen (Provincie Noord-Holland, 2016). Het betreft algemeen voorkomende soorten amfibieën en zoogdieren van de voormalige Flora- en faunawet tabel 1. Vrijgestelde soorten worden niet behandeld, maar de in Noord-Holland niet vrijgestelde soorten, zoals de kleine marterachtigen, uiteraard wel.

Het NNN is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden waarmee de biodiversiteit behouden en versterkt wordt. Het NNN is planologisch verankerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012) en op provinciaal niveau in de Provinciale Structuurvisie en bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening (Provincie Noord Holland, 2017). De Provincie Noord-Holland

richt zich daarnaast op het behoud van weidevogels en het karakteristieke open weidelandschap waarin zij leven. Hiervoor zijn weidevogelleefgebieden aangewezen die eveneens planologisch zijn beschermd in het kader van de provinciale verordening.

Weidevogels zijn kenmerkend voor de Provincie Noord-Holland. Van sommige soorten broedt meer dan 20% van de landelijke populatie in Noord-Holland. Van de Grutto broedt 15% van de Europese populatie in deze provincie. De provincie spant zich in om duurzame weidevogelpopulaties en duurzaam beheer te bevorderen. Dit doet zij onder andere door weidevogelleefgebieden planologisch te beschermen. De Provincie vindt zowel de weidevogels als het karakteristieke cultuurlandschap waarin zij verblijven belangrijk. De weidevogelleefgebieden zijn in de provinciale structuurvisie begrensd en worden via de provinciale ruimtelijke verordening beschermd tegen inbreuken op de openheid. Een wijziging van het bestemmingsplan die tot oppervlakteverlies, verstoring of een peilverlaging leidt in het weidevogelleefgebied is niet toegestaan, tenzij er geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is en een groot openbaar belang wordt gediend ('nee, tenzij'). Als een ingreep (onder bovengenoemde voorwaarden) wordt toegestaan, moet de initiatiefnemer het weidevogelleefgebied dat verloren gaat, op eigen kosten compenseren. De provinciale regels voor natuurcompensatie staan in de PRVS en zijn verder uitgewerkt in de Uitvoeringsregel compensatie natuur en recreatie (Provincie Noord-Holland, 2014). De provincie verleent pas planologische medewerking aan een ingreep in weidevogelleefgebied als ook aan de vereisten van het compensatiebeleid wordt voldaan.

Slechts een beperkt aantal vogelsoorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Hun nesten zijn dan ook jaarrond beschermd. De Lijst van jaarrond beschermde vogelnesten is verdeeld in vijf categorieën:

1. Nesten van de steenuil die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders (Roek, Gierzwaluw en Huismus) die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en beperkt beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en beperkt beschikbaar. Van de vijf soorten broeden de Slechtvalk, Grote gele kwikstaart en Ooievaar zeer tot tamelijk zelden in Noord-Holland.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Van de zeven soorten broeden de Boomvalk, Buizerd, Havik, Sperwer en Ransuil in Noord-Holland.
5. Tot deze categorie behoren vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Tot de categorie 5 behoren momenteel 34 vogelsoorten, waarvan het overgrote deel ook broedt in Noord-Holland. De Draaihals, Tapuit, Brilduiker, Glanskop en Hop broeden echter zeer zeldzaam in Noord-Holland. Daarentegen behoren tot de lijst ook enkele (zeer) algemene soorten, te weten de Ekster, Zwarte kraai, Koolmees, Pimpelmees en Spreeuw. Andere (minder algemene) soorten die tot de categorie

5 behoren zijn de Boerenwaluw, Huiswaluw, Oeverwaluw, IJsvogel, Blauwe reiger, Groene specht, Zwarte specht, Grote- en Kleine bonte specht, Bosuil, Torenvalk, Bonte- en Grauwe vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Zwarte mees, Gekraagde en Zwarte roodstaart. De soorten uit de categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Het juridisch kader wordt verder uitgebreid toegelicht in Bijlage 1.

Afbeelding 2. Brochure over soortenbescherming binnen Wet natuurbescherming. Bron: Min. EZ.

2 METHODE

De *Quickscan Flora en Fauna* is een effectbeoordeling die de mogelijke gevolgen van de natuurwetgeving op het project inzichtelijk maakt en adviseert hoe te handelen in lijn met de natuurwetgeving. Het betreft een verkennende toetsing van het project aan de Wet natuurbescherming.

De Quickscan Flora en Fauna bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten in het plangebied.
- Een veldbezoek waarbij de locatie wordt beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden aanwezige gebouwen en bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten. Hierbij dient nauwgezet gekeken te worden of er invlieg- en uitvliegopening zijn, of er (potentiële) hangplekken zijn (locatie en aantal!) in spouwmuren / gevelbetimmering of op zolders et cetera en wat de ligging is van de objecten ten opzichte van het omliggende vleermuislandschap;
- Voor de aangetroffen zwaarder beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een inschatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten, Ecologische Hoofdstructuur en Weidevogelleefgebied).

2.1 Literatuur/bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van de aanwezigheid van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming zijn diverse verspreidingsatlassen, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en diverse websites van de PGO's (Particulier Gegevensbeherende Organisaties) bezocht voor recente waarnemingen en actuele verspreidingskaarten. Hierbij is gelet op waarnemingen binnen en nabij het plangebied. Dit is van belang voor mobiele soorten, zoals vleermuizen en broedvogels met jaarrond beschermde nesten, of voor soorten waarvan de verspreiding niet volledig bekend is.

2.2 Veldbezoek

Het plangebied is op 20 maart 2018 bezocht door de auteur¹. Tijdens het veldbezoek (09:00-11:00; 8°C W 2-Bft, bewolkt en mistig) is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de actuele natuurwetgeving en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (VRL en HRL). Het gebied is visueel geïnspecteerd op aanwezigheid van broedvogels met jaarrond beschermde nesten en geschikte holten/ruimten als vaste verblijfplaats voor beschermde soorten. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement wordt vervolgens een uitspraak gedaan over (mogelijk) aanwezige beschermde soorten.

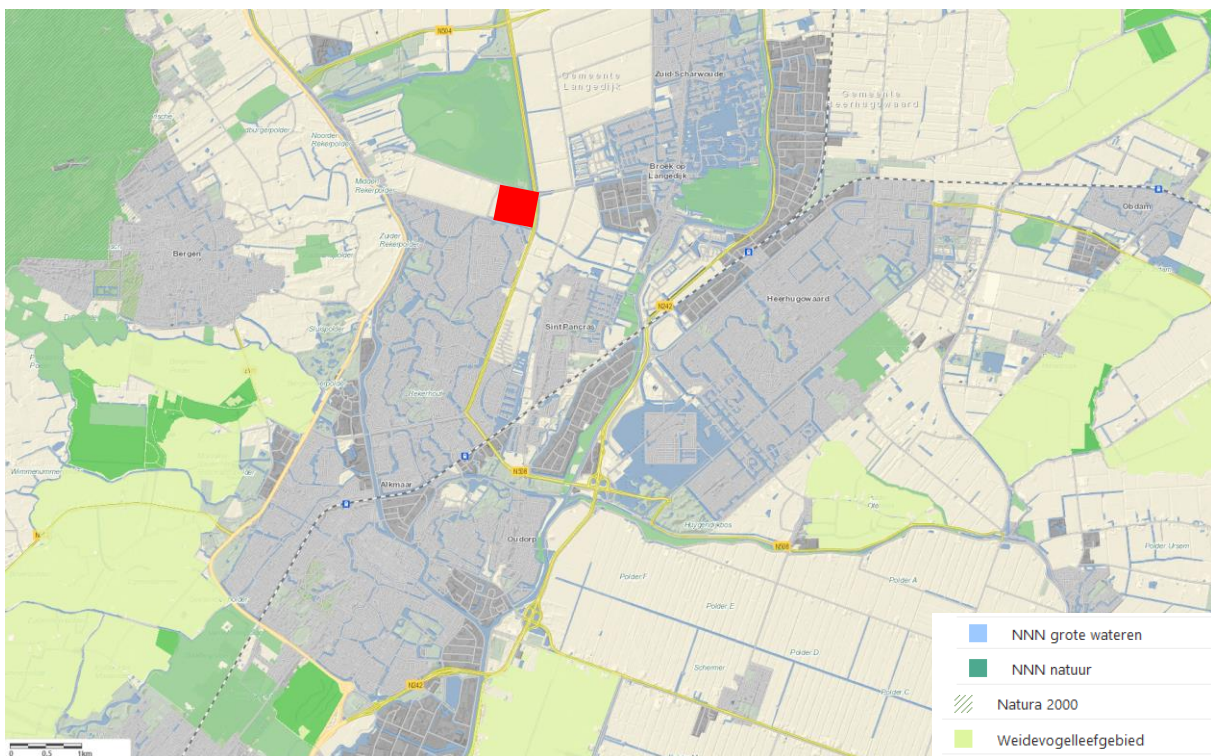
Voetnoot ¹: Veldonderzoek is altijd een momentopname. Bureau Endemica waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers en met methoden die voldoen aan de door het bevoegd gezag vereiste voorwaarden. Bureau Endemica is niet aansprakelijk voor validatie van waarnemingen van soorten door derden en voor waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.

3 LOCATIEBESCHRIJVING EN GEPLANEDE WERKZAAMHEDEN

3.1 Ligging

Het gaat bij de aanwijzing van de natuurbegraafplaats om circa 11 ha in erfpacht uitgegeven grond, gelegen tussen het Dijk- en Waardpad, de Nauertogt en de N245 binnen gemeente Alkmaar. Het gehele plangebied is ca. 24 ha groot.

Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is het op ruim vier kilometer van het plangebied gelegen "Noord-Hollands Duinreservaat" (zie Afb. 3). Het plangebied ligt niet in de NNN (voormalig EHS) maar er wel tegenaan. Dit betreft het Geestmerambacht. Het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied (Sluispolder) ligt op ruim 3 kilometer.

Afbeelding 3. Globale ligging planlocaties (rood blok) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Noord-Hollands Duinreservaat en Weidevogelleefgebieden. (Bron: GeoWeb Noord-Holland).

Gezien de ligging van het plangebied en de aard van de werkzaamheden worden geen negatieve effecten op beschermde natuurgebieden verwacht. Ook is aantasting van de functionaliteit van Weidevogelleefgebied en de NNN uitgesloten.

Een ontheffingsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming (artikel 2.7 Wnb), is niet van toepassing.

3.2 Geplande werkzaamheden

Beide woonhuizen binnen het bouwblok (zie afbeelding 1) blijven hun huidige functie behouden evenals de omliggende tuinen. Zij zijn geen onderdeel van de beoogde werkzaamheden. De agrarische opstallen zullen (zie afbeelding 5) worden gesloopt en deels vervangen door nieuwbouw. De weilanden worden omgevormd tot het Natuurpark Geestmerloo met een natuurbegraafplaats.

Afbeelding 4. Toekomstschets plangebied (Bron: Limes Landschapsadvies).

De natuurbegraafplaats gaat deel uitmaken van het openbare toegankelijk natuurpark Geestmerloo dat wordt ingericht met bos, kruidrijk weiland en waterpartijen (zie afbeelding 4). Het natuurpark wordt in totaal 24 hectare groot en omvat de natuurbegraafplaats (11 hectare) en een speel-, wandel- en natuurgebied (13 hectare).

Afbeelding 5. Agrarische opstallen op het plangebied welke zullen worden gesloopt.

Afbeelding 6. Zicht vanaf weiland op huidige aanwezige bosschage in het plangebied.

4 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN EN FUNCTIES

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Specifieke bronnen worden niet vermeld maar zijn wel opgenomen in de literatuurlijst.

4.1 Vaatplanten

In en nabij het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDFF 2009-2018). Tijdens het veldbezoek in maart zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied, wel algemenere plantensoorten zoals Veldzuring en Gewone dotterbloem. Daarnaast werden verwilderde tuinplanten aangetroffen zoals rozetten van de Grote kaardenbol en Phacelia (Bijenbrood).

Gezien de aangetroffen terreingesteldheid (voedselrijke oevers en voedselrijke vochtige weilanden) en plantensoorten worden zwaarder beschermde plantensoorten niet verwacht in het plangebied. Ten aanzien van de flora zijn daarom geen verdere stappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

4.2 Vogels

Algemene broedvogels

In en het plangebied komen waarschijnlijk algemene broedvogels van oevers, jong struweel en agrarische graslanden voor. Tijdens het veldbezoek zijn op binnen het plangebied diverse vogelsoorten waargenomen waaronder Grutto, Grauwe Gans, Knobbelzwaan, Nijlgans, Fuut, Waterhoen, Meerkoet, Scholekster, Merel, Tjiftjaf, Winterkoning en Koolmees. De Grutto vloog luidroepen over en de Scholeksters betraf een paartje die aan het foerageren waren. Het valt niet uit te sluiten dat op verschillende plekken door vogels gebroed gaat worden. Langs het Dijk- en Waardpad zijn diverse oude nesten aangetroffen van o.a. Merel en Ekster.

Ten aanzien van de algemene (broed)vogels zijn echter geen verdere stappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zolang de werkzaamheden plaatsvinden buiten het broedseizoen van de vogels. Wel is het noodzakelijk om rekening te houden met vroeg in jaar broedende vogels, zoals de soms in februari al nestelende Futen en in maart broedende meeuwen.

Vogels met jaarrond beschermd nest

Nabij het plangebied zijn waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals de Sperwer, Buizerd en Boerenzwaluw (NDFF 2009-2018). Jaarrond beschermde nesten bevinden zich veelal in bomen of gebouwen. Tijdens de inspectie zijn geen nesten gevonden die geschikt zijn voor genoemde vogelsoorten. De opstallen vertoonden geen nesten of andere sporen van bijvoorbeeld Kerkuil en Boerenzwaluw. In 2017 lagen hier wel Kerkuilbraakballen. Nu ontbraken deze geheel. Boven het plangebied werd een paartje baltsende Buizerds gezien die vanuit oostelijk richting kwamen aanvliegen en daar ook weer naar terug keerde.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een aangewezen weidevogelleefgebied. Toch valt niet uit te sluiten dat gedurende het vogelbroedseizoen enkele weidevogels tot broeden komen. Broedende vogels mogen niet verstoord of gedood worden.

Gezien de aangetroffen terreingesteldheid wordt de aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde vogelnesten in het plangebied zelf uitgesloten. Ten aanzien van de vogels zijn geen verdere stappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde zoogdieren

Op ca. 1940 meter van het plangebied bevindt zich een leefgebied (zie afbeelding 7) van de Noordse woelmuis, een prioritaire Habitatrichtlijnsoort. De soort heeft in aanwezigheid van concurrentie (o.a. Veldmuis) een duidelijke voorkeur voor natte terreinen, zoals rietland, moeras, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien, en periodiek overstroomde terreinen en in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten.

In een greppel en hoog gras onder een hek werden volop holen van woelmuizen aangetroffen. In combinatie met de afstand tot bekend leefgebied van de Noordse woelmuis kan hun voorkomen in het plangebied niet bij voorbaat uitgesloten worden.

Afbeelding 7. Het plangebied (rode kader) en locaties (gele lijnen) rijk aan muizenholen. Noordse woelmuisleefgebied (groen).

Langs het Dijk- en Waardpad vinden we opgaande begroeiing waar zonder twijfel Egels zullen verblijven. Waarschijnlijk leven hier ook de Rosse woelmuizen die in 2017 aangetroffen werden in nabij gevonden braakballen.

In Noord-Holland zijn de kleine marterachtigen beschermd onder de Wet natuurbescherming. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor met name de nacht actieve Bunzing en (gezien de muizenholen) de Wezel. Ook de Hermelijn is in de wijde omgeving waargenomen. Echter, de graslanden en oevers zijn niet geschikt als verblijfslocatie voor kleine marterachtigen wegens de afwezigheid van geschikte verblijfplaatsen. Dit geldt niet voor de rommelige erven rondom de opstallen en het

struweel langs de Dijk- en Waardpad. Van kleiner marterachtigen is bekend dat ze juist op rommelige erven hun verblijfplaats vinden. Zeker indien op aangrenzende percelen voedsel, in de vorm van muizen, te vinden is. Een negatief effect (vernielen van verblijfplaatsen) van de voorgenomen werkzaamheden (weghalen opstallen en aangrenzend struweel) op kleine marterachtigen kan daarom niet uitgesloten worden.

Afbeelding 8. Wezels en Hermelijnen maken graag gebruik van rommelige erven en bosjes nabij plekken met hoge dichtheden aan muizen en/of andere prooien.

Andere juridisch zwaarder beschermde soorten zoogdieren komen niet voor in de omgeving van het plangebied.

Afbeelding 9. Wat grotere holen in het graslandperceel. Gezien de uitwerpselen wordt deze niet bewoond door een Wezel maar door een woelmuis.

Laag beschermde zoogdieren

Het plangebied is geschikt voor diverse laag beschermde soorten zoogdieren. Dit zijn soorten zoals Haas, Vos, Egel, Veldmuis, Gewone Bosmuis en Gewone Bosspitsmuis. Voor deze soorten geldt alleen de Zorgplicht. Ook komt, gezien de aangetroffen sporen, de niet beschermde Mol voor in het plangebied.

4.4 Vleermuizen

De beschermde functionele leefomgeving van vleermuizen bestaat uit de verblijven inclusief de bijbehorende en essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Voorkomende soorten

In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de huisbewonende Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis Laatvlieger en Meervleermuis evenals de boombewonende Watervleermuis en Rosse vleermuis (NDFF 2009-2018).

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich over het algemeen in gebouwen, bouwsels en bomen. Op de woonerven, die in takt blijven, werd één boom aangetroffen met een holte waar mogelijk vleermuizen in kunnen verblijven. De bosjes in de weilanden bestaan uitsluitend uit struiken of jongen bomen waarin geen holten zitten die voor vleermuizen geschikt kunnen zijn. De woonhuizen zijn, gezien het grid met dichtgemetselde ronde openingen op de gevels, overduidelijk nageïsoleerd met isolatiekorrels. Dit vermindert de kans op nog aanwezige vleermuizen ondanks de aanwezige open stootvoegen. Echter de woningen blijven in takt waardoor geen mogelijke verblijfplaatsen zullen verdwijnen. De opstallen zijn veelal open, deels ingestort en bestaan uit enkelvoudige houten wanden en golfplaten daken. In dit soort bouwsels worden vleermuizen niet aangetroffen.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Als vliegroute maken vleermuizen veelal gebruik van lijnvormige elementen zoals langs het Dijk- en Waardpad. Dit zal zeer waarschijnlijk gebruikt worden door vleermuizen die hun verblijfplaats hebben in de ten zuiden van het plangebied gelegen Alkmaarse woonwijk en gaan foerageren in het Geestmer Ambacht. Gezien de plannen blijft het lijnvormige element echter gehandhaafd. Het is niet bekend of er verlichting is ingepland in het plangebied, maar vooralsnog wordt ervan uitgegaan van niet.

Het plangebied is beperkt geschikt als foerageergebied voor met name Laatvlieger en Rosse vleermuis. Deze foerageren in open gebieden. De erven en langs het Dijk- en Waardpad kunnen met name Gewone- en Ruige dwergvleermuizen verwacht worden. Omvorming naar een Natuurpark met waterpartijen, bloemrijk grasland en beschutte plekken bij bomen betekent alleen maar dat een kwaliteitsverbetering plaats vindt voor de functie van het plangebied voor foeragerende vleermuizen. Uitgangspunt hierbij is dat er geen verlichting wordt aangebracht in het plangebied.

Op basis van de verspreidingsgegevens, vondsten tijdens veldbezoek en de biotoop worden beschermde vleermuizen en functies in het plangebied die onder (negatieve) invloed staan van de voorgenomen plannen niet verwacht.

4.5 Reptielen

In en nabij het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen (NDFF 2009-2018). Op basis van de verspreidingsgegevens, vonden tijdens veldbezoek en de biotoop worden beschermde reptielen in het plangebied niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van reptielen is zodoende niet aan de orde.

4.6 Amfibieën

Nabij het plangebied zijn enkele waarnemingen bekend van beschermde amfibieën (NDFF 2009-2018), te weten de Rugstreeppad. Rugstreeppadden (zie afbeelding 9) zijn voor hun voortplanting afhankelijk van ondiep water zonder vis en weinig vegetatie en met een zandige bodem en oever. Dit soort habitat is momenteel niet aanwezig in het plangebied.

Op basis van de verspreidingsgegevens en het aanwezige biotoop worden beschermde amfibieën in het plangebied niet verwacht. Wel kunnen algemene soorten, zoals de Gewone Pad en Bruine Kikker in de omliggende watergangen aanwezig zijn. De inrichting van het Natuurpark betekend een kwaliteitsverbetering voor amfibieën.

4.7 Vissen

Het plangebied bevat geen wateren die door de plannen worden aangetast. Rondom het plangebied ligt een watergang met uitsluitend algemene vissoorten zoals de Baars en Tiendoornig Stekelbaarsje. In de toekomst komen in het Natuurpark wel waterpartijen die geschikt zullen zijn voor vissen om te leven.

Op basis van de verspreidingsgegevens en afwezigheid beschikt biotoop worden beschermde vissen in het plangebied uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van vissen is zodoende niet aan de orde.

4.8 Overige soorten

Van de beschermde soorten libellen, dagvlinders en weekdieren in de nabije omgeving van het plangebied (NDFF 2009-2018) zijn geen waarnemingen bekend.

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, ook geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten, zoals de Platte Schijfhoorn of Brede Geelrandwaterroofkever, te verwachten op de planlocatie. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; het plangebied voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten wordt daarom uitgesloten in het plangebied.

4.9 Overzicht te verwachten soorten

Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van de waargenomen of te verwachten zwaarder beschermde soorten van de Wet natuurbescherming.

Tabel 2. Overzicht (mogelijk) aanwezige zwaarder beschermde soorten en beschermde functies in het plangebied

Soortgroep	(Mogelijk) aanwezige soorten	Wet natuurbescherming**	Beschermde functie
Vaatplanten	Geen	-	-
Vogels: nesten jaarrond beschermd	Geen	-	-
Vogels: overig	Algemene soorten oa Merel	Artikel 3.1 & 3.5	Broedgebied
Grondgebonden zoogdieren	Noordse woelmuis	Artikel 3.5	Vaste rust en verblijfplaatsen
	Bunzing, Wezel, Hermelijn	Artikel 3.5	Vaste rust en verblijfplaatsen, Foerageergebied
Vleermuizen	Gewone- en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Watervleermuis	Artikel 3.5	Foerageergebied, Vliegroute
Reptielen	Geen	-	-
Amfibieën	Geen	-	-
Vissen	Geen	-	-
Overig	Geen	-	-

Voor alle in het plangebied aanwezige soorten, dus ook de algemene soorten, geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

5 CONCLUSIES, DISCUSSIE EN AANBEVELINGEN

5.1 Conclusie

5.1.1 Conclusies ten aanzien van geplande herinrichting van het bouwblok

Beide woonhuizen met tuinen blijven zoals ze zijn en eventueel hier aanwezige soorten en verblijfplaatsen blijven dus in takt.

Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals de Kerkuil, zijn niet aanwezig binnen het bouwblok. Wel kunnen in de (vervallen) schuurtjes en bosschages algemene vogelsoorten, zoals de Merel, tot broeden komen. Broedende vogels zijn beschermd en mogen niet verstoord/gedood worden en hun nesten met eieren en/of jongen mogen niet vernield worden. Dit kan voorkomen worden door buiten het broedseizoen te werken.

Kleine marterachtigen kunnen zich vaak verbergen op 'rommelige' percelen. In de bosschages en op het erf zijn verblijfsmogelijkheden aanwezig. Door gericht onderzoek kan het gebruik vastgesteld worden. Indien er geen verblijvende marters zijn kan, wat dit betreft, de opstallen en beplanting verwijderd worden. Zijn ze er wel dan is een ontheffing en een plan van aanpak met mitigerende en compenserende maatregelen nodig. Daarom is eerst onderzoek naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen nodig volgens het [protocol](#) van RUD-NHN.

Tabel 3. Overzicht (mogelijk) aanwezige beschermde soorten binnen het bouwblok, effecten van de geplande werkzaamheden en noodzaak ontheffingsaanvraag of specifieke maatregelen.

Soortgroep	Soort (en)	Effecten	Overtreding verbodsbepaling	Noodzaak ontheffing / maatregel
Broedvogels	Algemene soorten o.a. Merel	Verstoring broedvogels, vernieling nesten	Vogelrichtlijn, Conventie Bonn.	Nee / werk op moment dat er geen broedende vogels aanwezig zijn.
Grondgebonden zoogdieren	Bunzing, Wezel, Hermelijn	Doden dieren en vernielen voortplanting- / vaste verblijfplaatsen	Artikel 10 Wnb	Indien aanwezig / onderzoek aanwezigheid binnen het bouwblok
Vleermuizen	Gewone- en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Watervleermuis	Geen	Geen	Nee / geen

Binnen het bouwblok valt niet uit te sluiten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Echter deze bevinden zich uitsluitend in objecten die niet aangetast worden. De opstallen en het groen wel verwijderd worden bevatten geen vleermuisverblijfplaatsen. Het bouwblok kan wel dienen als foerageergebied, maar niet als vliegroute. Sloop van opstallen zal de functie als foerageergebied niet aantasten, bovendien is in de omgeving voldoende foerageergebied aanwezig. Ook het nieuwe Natuurpark wordt zeer geschikt als foerageergebied. De enige verstoring die kan optreden is als (mogelijke) verblijfplaatsen in de woningen meer verlicht zal worden dan in de huidige situatie. Dat zal niet het geval zijn.

5.1.2 Conclusies ten aanzien van geplande natuurinrichting Geestmerloo

In het plangebied voor het toekomstige Natuurpark met natuurbegraafplaats komen mogelijke diverse 'zwaarder beschermde' diersoorten voor (zie tabel 4). Specifiek aangetroffen zijn:

- Oevers en graslanden geschikt voor broedende vogels (grondbroeders);
- Greppels en randen geschikt als leefgebied voor de Noordse woelmuis;
- Bosschages in gebruik als vaste rustplaats door Huismussen;
- Graslanden, bosjes, erven en wandel/fietspad begeleidende bosschage geschikt voor vleermuizen om te gebruiken als foerageergebied;
- Begeleidende bosschage van het wandel/fietspad (Dijk- en Waardpad) met mogelijke functie als vliegroute voor vleermuizen en verblijfsfunctie voor kleine marterachtigen;

Tabel 3. Overzicht (mogelijk) aanwezige beschermde soorten, effecten van de geplande werkzaamheden en noodzaak ontheffingsaanvraag of specifieke maatregelen.

Soortgroep	Soort (en)	Effecten	Overtreding verbodsbepaling	Noodzaak ontheffing / maatregel
Broedvogels	Algemene soorten o.a. Merel	Verstoring broedvogels, vernieling nesten	Vogelrichtlijn, Conventie Bonn.	Nee / werk op moment dat er geen broedende vogels aanwezig zijn.
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus	Aantasting van vaste rustplaatsen	Vogelrichtlijn, Conventie Bonn.	Nee / Voer dunning van de bosschages pas uit na afronding inrichting Natuurpark
Grondgebonden zoogdieren	Noordse woelmuis	Doden dieren en vernielen voortplanting- / vaste verblijfplaatsen	Habitatrichtlijn	Indien aanwezig / onderzoek aanwezigheid Noordse woelmuis
	Bunzing, Wezel, Hermelijn	Doden dieren en vernielen voortplanting- / vaste verblijfplaatsen	Artikel 10 Wnb	Indien aanwezig / onderzoek aanwezigheid langs fietspad en rommelige omgeving van de opstallen
Vleermuizen	Gewone- en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Watervleermuis	Geen	Geen	Nee / indien geen verlichting ingepland is. Indien het Dijk- en Waardpad niet vleermuisvriendelijk verlicht wordt is onderzoek naar de functie als vliegroute noodzakelijk.

In de graslanden en bosschages kunnen algemene vogelsoorten, zoals de Graspieper en Tjiftjaf, tot broeden komen. Broedende vogels zijn beschermd en mogen niet verstoord/gedood worden en hun nesten met eieren en/of jongen mogen niet vernield worden. Dit kan voorkomen worden door buiten het broedseizoen te werken.

Jaarrond beschermde vogelnesten, zoals van de Buizerd, zijn niet aanwezig binnen het toekomstige Natuurpark. De huidige bosschages gelegen in de graslanden, zuidzijde van het plangebied, fungeren wel als rust- en verblijfplaats van Huismussen die in de

aangrenzende Alkmaarse woonwijk broeden. Voor broedende Huismussen zijn niet alleen hun nesten van belang, maar ook drinkplaatsen, plekken voor zandbaden, struweel om in te rusten en verbergen voor predatoren (zoals de Sperwer) en foerageerplekken waar ze eiwitrijk voedsel (insecten) voor het opgroeiende jongen kunnen vinden. Niet alleen hun nesten zijn jaarrond beschermd maar ook hun vaste rustplaatsen. Het toekomstige Natuurpark zal volop geschikt zijn voor Huismussen als vaste rust- of verblijfplaats. Het dunnen van de huidige bosschages kan betekenen echter een aantasting van hun vaste verblijfplaats. Stel daarom deze dunning uit tot na inrichting van het Natuurpark. Nadat voldoende vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig is kan zonder aantasting voor de Huismus dunning plaats vinden.

In en naast de greppels van de weilanden zijn volop muizenholen aanwezig waarbij niet uitgesloten kan worden dat deze aan de Noordse woelmuis behoren. De Noordse woelmuis is beschermd volgens de Europese Habitatrichtlijn evenals hun vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze bescherming houdt in dat alle activiteiten die de functionaliteit van een verblijfplaats aantasten, zoals het vergraven van de oever, verboden zijn en Noordse woelmuizen niet verstoord en/of gedood mogen worden. Noordse woelmuizen komen in de nabije omgeving voor. Daarom is aanvullend muizenonderzoek in het plangebied nodig om vast te stellen of de muizenholen bij de greppels door Noordse woelmuizen worden bewoond, dan wel door minder zwaar beschermde muizensoorten zoals de Veldmuis.

De bosschages van het Dijk- en Waardpad zijn niet alleen geschikt voor vogels om te broeden, maar ook voor kleine marterachtigen om een verblijfplaats te vinden. Evenals voor het bouwblok geldt hier dat door gericht onderzoek het gebruik vastgesteld kan worden. Pas daarna is duidelijk of gerichte maatregelen nodig zijn.

De bosschages van het Dijk- en Waardpad dient zeer waarschijnlijk als vliegroute voor vleermuizen die in de bebouwing van Alkmaar hun verblijfplaats hebben en in Geestmerambacht foerageren. Aangezien die momenteel het enige beschutte lijnvormige element is kan deze route in dat geval als essentieel aangemerkt worden. De functionaliteit van deze route wordt door een (beperkte) dunning echter niet aangetast. Aantasting vindt alleen plaats indien langs de thans onverlichte fietspad standaard verlichting geplaatst gaat worden. Een effect kan wel uitgesloten worden bij verlichting indien specifiek vleermuisvriendelijke verlichting wordt aangebracht. Daarbij is het wel nodig dat een specialist op het gebied van vleermuizen en verlichting betrokken is bij het opstellen van een verlichtingsplan. Wil men sterk gaan dunnen en standaard verlichting aanbrengen dan is het noodzakelijk om eerst door middel van gericht onderzoek vast te stellen dat deze locatie niet als vliegroute voor vleermuizen functioneert.

5.2 Discussie

Vogels

Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na eind juli of het onderzoeksgebied te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedsfeer van de plannen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Algemene soorten zoals Houtduif, Ekster en Futen kunnen vóór ½ maart al aan het broeden zijn. Daarom dient het gehele jaar, voorafgaand aan de werkzaamheden die broedende vogels kunnen verstoren of nesten kunnen vernielen, vastgesteld worden dat er geen vogels aan het broeden zijn.

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Dit houdt onder meer in dat niet langer elke verstoring van een vogel verboden is, maar enkel een verstoring die van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (blz. 147 Memorie van Toelichting). Echter, vogelsoorten genoemd in de conventie van Bern zijn vooralsnog zwaarder beschermd. Hieronder vallende ook algemene vogelsoorten die in het plangebied kunnen voorkomen zoals Koolmees, Pimpelmees en Winterkoning. Vooralsnog dient, tot het bevoegd gezag een uitspraak heeft gedaan over de aan te houden beschermingsregime van vogels, beide mogelijke beschermingsregimes te worden aangehouden. Dit resulteert in het behoud van de huidige werkwijze, waarbij er geen broedgevallen mogen worden verstoord tijdens het broeden, ook als er geen wezenlijke invloed uitgaat op de populatie. Wel mag voorkomen worden dat vogels gaan broeden, bijvoorbeeld door het tijdig weghalen van nestkasten (van soorten met niet jaarrond beschermde nesten), vroegtijdig verwijderen van groen of plaatsen van wapperende vlaggetjes waardoor vogels liever elders gaan broeden.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn al meerdere signalen dat 2019 een goed muizenjaar wordt en de aangetroffen belopen muizenholen geven aan dat al aardig wat muizen aanwezig zijn. Dit betekent dat een muizenonderzoek dit jaar in mei al kan plaatsvinden omdat naar verwachting dan reeds voldoende muizen aanwezig zijn om uitsluitsel te kunnen geven of zwaarder beschermde soorten, zoals de Noordse woelmuis, aanwezig zijn. Bij aangetoonde afwezigheid is het niet nodig om een ontheffing aan te vragen voor uitvoer van de plannen.

Aangezien een ontheffingsaanvraag veelal drie maanden duurt is het wenselijk om het onderzoek tijdig uit te voeren wil men in september kunnen starten. Onderzoek met inloopvallen geeft in direct antwoord op de vraag of Noordse woelmuizen voorkomen. Als alternatief is eDNA onderzoek mogelijk maar zekerheid over de afwezigheid wordt dan pas na een paar weken verkregen vanwege de benodigde analyse in een laboratorium. Bovendien levert onderzoek met inloopvallen meer nuttige informatie op zoals aantallen, geslacht en of voortplanting plaats vindt.

Kleine marterachtigen

De kleine marterachtigen Bunzing, Hermelijn en Wezel zijn in Noord-Holland bij wet beschermd (Wet natuurbescherming, paragraaf 3.3). Dit betekent dat deze soorten in die provincies, zonder vrijstelling middels een goedgekeurde gedragscode of ontheffing, niet mogen worden gedood of verwond en dat vaste rustplaatsen niet mogen worden vernield of beschadigd. Als jachtgebied wordt gebruik gemaakt van landschapselementen zoals overhoekjes, bosjes, hagen en (rommelige) erven. Ook (delen van) weilanden die direct grenzen aan dekking biedende structuren worden als jachtgebied benut. Voorbeelden van rustplaatsen zijn hollen van andere dieren, houtstapels, holle bomen, mollennesten, drainagepijpen, takkenrillen, hooi- en stobalen, stapels stenen en puin, gaten en holten, schuurtjes, stallen, kelders en hooizolders. Kleine marters zijn het meest kwetsbaar in de periode 15 maart tot 1 september. Bij mogelijke aanwezigheid van kleine marters mogen in deze periode geen versturende activiteiten worden uitgevoerd aan rustplaatsen en nabijgelegen leefgebied. Dit om te voorkomen dat deze functies verloren gaan en het grootbrengen van jongen mislukt. Door marteronderzoek conform de richtlijnen van de RUD-NHN uit te voeren wordt meer inzicht verkregen in het al dan niet aanwezig zijn van kleine marterachtigen. Op basis van de verkregen informatie kan bepaald worden wat nodig is om te doen.

5.3 Randvoorwaarden en aanbevelingen

5.3.1 Ten aanzien van geplande herinrichting van het bouwblok

Aanbevolen wordt om bij de uitvoering van de werkzaamheden het volgende te doen:

- Voer de werkzaamheden uit buiten het broedseizoen; zo niet laat dan een begeleidend ecooloog eerst het plangebied onderzoeken op afwezigheid van broedende vogels. Eventueel kan vegetatie voor het broedseizoen al verwijderd worden om vestiging van broedende vogels te voorkomen.
- Laat eerst onderzoek uitvoeren naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen binnen het plangebied. Pas daarna wordt duidelijk of met een ontheffing gewerkt moet worden en of specifieke maatregelen nodig zijn.
- Vergroot de natuurwaarde binnen het bouwblok door natuurinclusief te bouwen. Denk daarbij aan groene daken met inheemse beplanting en het integreren van verblijfplaatsen voor soorten zoals de Huismus en vleermuizen in de nieuwbouw. Door dit bij aanvang van de planontwikkeling op te nemen kan dit vrijwel zonder extra kosten. Laat je door een ecooloog hierover adviseren.

5.3.2 Ten aanzien van geplande natuurinrichting Geestmerloo

Aanbevolen wordt om bij de uitvoering van de werkzaamheden het volgende te doen:

- Voer de werkzaamheden uit buiten het broedseizoen; zo niet laat dan een begeleidend ecooloog eerst het plangebied onderzoeken op afwezigheid van broedende vogels. Eventueel kan vegetatie voor het broedseizoen al verwijderd worden om vestiging van broedende vogels te voorkomen.
- Zorg er bij de inrichting van het Natuurpark voor dat deze 's nachts donker blijft en niet door lampen verlicht wordt. Indien toch verlichting geplaatst gaat worden gebruik dan uitsluitend natuurvriendelijke oriëntatie verlichting. In het laatste geval laat een hiertoe gespecialiseerde ecooloog een verlichtingsplan opstellen.
- Laat eerst onderzoek uitvoeren naar de aanwezigheid van Noordse woelmuizen en kleine marterachtigen binnen het plangebied. Pas daarna wordt duidelijk of

met een ontheffing gewerkt moet worden en of specifieke maatregelen nodig zijn. De kosten van het muizenonderzoek zijn minimaal indien dit gecombineerd wordt met een muizenonderzoek bij het Twuyvermeer.

- Vergroot de natuurwaarde in het natuurpark door het aanplanten / inzaaien van uitsluitend inheemse plantensoorten die in Noord-Holland thuishoren op vergelijkbare bodem. Laat je door een ecooloog hierover adviseren.
- Versnel/vergroot de natuurwaarden van het natuurpark door het bij de inrichting aanbieden van voortplantings-/verblijfsplekken. Denk daarbij aan (nest)kasten voor vogels, vleermuizen en insecten, schuilplaatsen voor kleine marterachtigen (steenhopen en houtblokken) en ondiepe paddenpoelen (visvrij) met schrale open zandige oevers geschikt voor Rugstreeppadden en zandbaden voor Huismussen. Creëer ook geschikte winterverblijven zodat de dieren jaarrond in het Natuurpark kunnen leven.

6 GERAADPLEEGDE LITERATUUR EN WEBSITES

- Bouwens, S. (2017). *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*. Rapport 2017.32 van de Zoogdierverseniging. In opdracht van de provincie Noord-Brabant.
- Herder, J. (2010). *Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010*. RAVON – Landschap Noord-Holland
- Herder, J., Kranenbarg, J., Hoogeboom, D., Hamers, J., Dekker, K. (2012). *Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012*. RAVON – Landschap Noord-Holland.
- Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014). *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren*. NOZOS, Landschap Noord-Holland.
- Kaag, K. (2012). *Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009*. Vlinderstichting, Landschap Noord-Holland.
- Kapteyn, K. (1995). *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap.
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2012). *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*.
- Provincie Noord-Holland (2014). *Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland houdende regels omtrent natuurcompensatie*. Uitvoeringsregeling natuurcompensatie Noord-Holland. Vastgesteld door PS, Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland (2016). *Structuurvisie Noord-Holland 2040. Kwaliteit door veelzijdigheid*. Vastgesteld door PS, 21 juni 2010. Inclusief actualisatie september 2015, vastgesteld door PS, Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland (2017). *Provinciale Ruimtelijke Verordening maart 2017*. Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014). *Atlas van de Noord-Hollandse flora*. Landschap Noord-Holland.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijs (2010). *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. SVN, Landschap Noord-Holland.

Websites zoals bestaand in april 2019

<http://vleermuis.net/>
<https://ndff-ecogrid.nl/>
<http://www.vleermuizenindestad.nl/>
<http://www.floravannederland.nl>
<http://www.ndff.nl/vleermuisprotocol-2013>
<https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>
<https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>
<https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>
<https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>
<https://www.verspreidingsatlas.nl/vissen>

Bijlage 1: Juridisch kader

1.1 Inleiding

Vanaf 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (afgekort: Wnb) in werking. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Met de inwerkingtreding van de Wnb zijn de provincies het bevoegde gezag voor de ontheffing- en vergunningverlening voor plannen en projecten en voor het vaststellen van vrijstellingsregelingen. Bij provincie overschrijdende projecten is dit de minister van EZ.

Deze bijlage vat het wettelijk kader samen voor toetsing van ruimtelijke ingrepen en andere handelingen. In paragraaf 1.2 komen algemene bepalingen van de wet aan de orde. Gebiedsbescherming is in de wet beschreven in 'Hoofdstuk 2 Natura 2000-gebieden' en is hier samengevat in paragraaf 1.3. De bescherming van soorten is in de wet beschreven in 'Hoofdstuk 3 Soorten' en in deze bijlage samengevat.

1.2 Algemene bepalingen

Art 1.10 De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Art 1.11 Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorgplicht houdt in elk geval in dat handelingen waarvan redelijkerwijs verwacht mag worden dat ze nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten achterwege blijven, dan wel dat noodzakelijke maatregelen worden getroffen om negatieve gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen ze beperkt of ongedaan worden gemaakt.

Art 1.12 Gedeputeerde staten van de provincies dragen zorg voor:

- Het nemen van de nodige maatregelen voor de bescherming, de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden in voldoende gevarieerdheid voor alle van nature in het wild levende vogelsoorten en planten en dieren en hun habitats van bijlagen II, IV en V bij de Habitatrichtlijn en habitattypen van bijlage I van de Habitatrichtlijn;
- het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende van nature in het wild voorkomende dier- en plantensoorten;
- de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland.

Gedeputeerde staten kunnen gebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken.

Deze gebieden worden aangeduid als 'bijzondere provinciale natuurgebieden' en 'bijzondere provinciale landschappen'.

1.3 Soorten

Verbodsbepalingen

De Wnb onderscheid bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes:

Art. 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels (VR artikel 1) te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder 1 te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld onder 1 te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld onder 1 opzettelijk te storen.
5. Het verbod, opzettelijk storen, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
6. Het ministerie heeft een lijst gemaakt van soorten vogels die hun nest doorgaans het hele jaar door of telkens opnieuw gebruiken. Deze nesten zijn jaarrond beschermd. Voor andere soorten geldt dat de nesten alleen beschermd zijn wanneer zij (in het broedseizoen) in gebruik zijn.

Art. 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren (HR bijlage IV, Verdrag van Bern Bijlage II, Verdrag van Bonn Bijlage IV) opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld onder 1 opzettelijk te verstoren;
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld onder 1 in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
4. Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder 1 te beschadigen of te vernielen;
5. Het is verboden planten (HR bijlage IV, Verdrag van Bern Bijlage I) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Art. 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage bij de Wet, onderdeel A, natuurbescherming opzettelijk te doden of te vangen;
2. Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder 1 opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
3. Het is verboden vaatplanten genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij de Wet natuurbescherming, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Ontheffingen en vrijstellingen

Gedeputeerde staten kunnen een ontheffing verlenen van verboden die gelden voor Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Art 3.3), Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Art 3.8) en Beschermingsregime andere soorten (Art 3.10 lid 2). Provinciale staten en de Minister kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (Art 3.3, Art 3.8).

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- er is voldaan aan een in Art 3.3 dan wel Art 3.8 genoemd belang;
- er is geen sprake van een verslechtering van de (gunstige) staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Aan een ontheffing kunnen voorwaarden worden gesteld om schade te beperken of te compenseren zodat er geen afbreuk wordt gedaan aan de Staat van Instandhouding (SvI).

Art 3.3

De verboden zijn niet van toepassing op handelingen ten behoeve van instandhoudingsmaatregelen en handelingen in het kader van een Natura 2000-beheerplan of een vastgesteld programma (zoals de PAS).

Art. 3.10

Voor soorten vallend onder 'Beschermingsregime andere soorten' kan de provincie een vrijstelling verlenen voor handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer of onderhoud. De door Provincie Noord-Holland vrijgestelde soorten zijn weergegeven in bijlage 2.

Art. 3.31

De hierboven genoemde verboden onder de drie beschermingsregimes zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer of onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

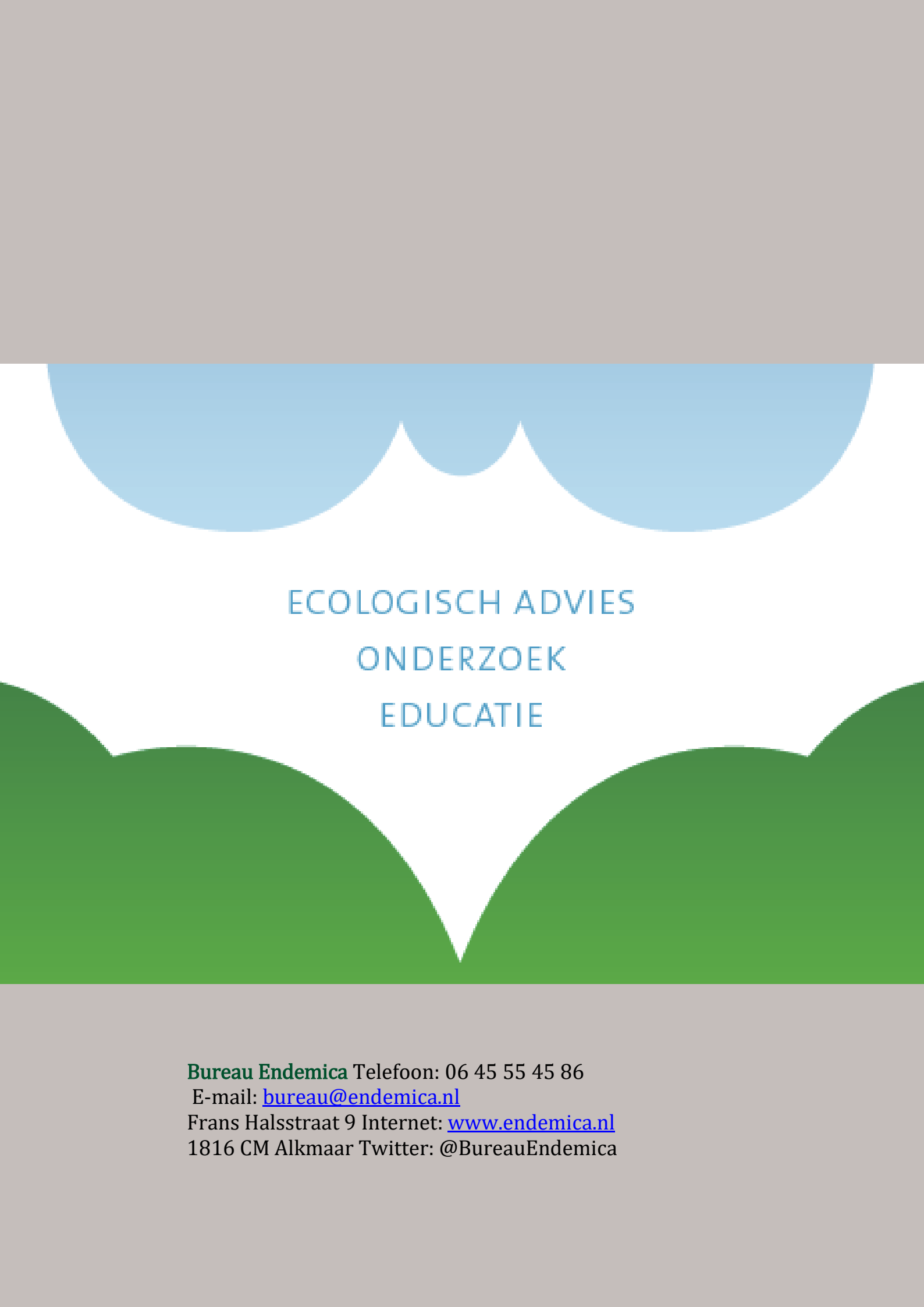
Bijlage 2: Soorten als bedoeld in artikel 4 van de Verordening vrijstelling soorten Noord-Holland (ruimtelijke ingrepen)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>

Bijlage 3: Overzicht vleermuissoorten Noord-Holland

Tabel 3: Overzicht van de in Noord-Holland voorkomende vleermuissoorten, hun zomerverblijven (in bomen of in huizen), type winterverblijven en migratieafstand tussen zomerverblijf en winterobject. Bron: vleermuis.net

Soort	Boom bewoner	Huis bewoner	Winterverblijf	Migratie afstand
Franjestaart			ondergrondse ruimten zoals groeven, forten, ijskelders, bunkers en boomholten .	< 60 km
Watervleermuis			ondergrondse objecten, zoals grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken, ijskelders en (kasteel)kelders en mogelijk boomholten .	10-175 km
Ruige dwergvleermuis			spouwmuur, dakpannen, betimmering, houtstapels, maar ook boomholten en nest- en vleermuiskasten	< 2000 km
Gewone dwergvleermuis			spouwmuren, onder dakpannen, achter betimmering en daklijsten. In spleten in de muur van kerktorens, in spleten in grotten, groeves, betonnen bruggen en parkeergarages.	< 25 km
Kleine Dwergvleermuis			Nog niet bekend in Nederland. Overwegend in gebouwen. Individuele dieren ook wel in bomen en vleermuiskasten.	?
Rosse vleermuis			boomholten in dikwandige bomen	?
Baardvleermuis			ondergrondse ruimten: mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken, ijskelders en (kasteel)kelders	
Meervleermuis			in mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken en (ijs)kelders.	< 300 km
Laatvlieger			spouwmuren, spleten en scheuren in zolders, oude kelders.	< 45 km
Gewone grootoorvleermuis			ondergrondse ruimten, zoals grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken, ijskelders en (kasteel)kelders. Verder op zolders, in kerktorens en een enkele keer in boomholtes .	< 50 km
Tweekleurige vleermuis			in spleten in en om gebouwen zoals de spouwmuur, achter dakpannen en betimmering, maar ondergrondse verblijven.	< 1500km

The background of the page features a stylized landscape. The top half has a light blue sky with a white cloud-like shape. The bottom half has a green ground area with a white V-shaped cutout in the center. The text is centered in the white area.

ECOLOGISCH ADVIES ONDERZOEK EDUCATIE

Bureau Endemica Telefoon: 06 45 55 45 86

E-mail: bureau@endemica.nl

Frans Halsstraat 9 Internet: www.endemica.nl

1816 CM Alkmaar Twitter: @BureauEndemica